

4. Потрібно чистити канали, що живлять Світязь, адже більшість з них замулені. Рівень води в озері знижується через те, що падає рівень ґрунтових вод. Отже, озеро Світязь потребує екологічної безпеки та прийняття координаційних заходів щодо збереження його водного ресурсу.

Список використаних джерел

1. Чому міліє Світязь? [Електронний ресурс] <https://konkurent.in.ua/publication/44275/chomu-milie-svityaz-nazvali-prichini-video/>
2. На Волині з'ясовували причину обміління Світязя [Електронний ресурс] <https://volynua.com/posts/na-volini-zyasovuvai-prichinu-obmilinnya-svityazya>
3. Порятунок озера Світязь. [Електронний ресурс] <https://petition.president.gov.ua/petition/73826>

УДК 504: 502. 51(282)

Делік П.П., студент 3 курсу спеціальності “Водні біоресурси та аквакультура”

Науковий керівник – Глебова Ю.А., кандидат с.-г. н., доцент

Національний університет біоресурсів та природокористування України, Київ, Україна

ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ПІВДЕННОГО БУГУ

Південний Буг є найбільшою річкою, басейн якої повністю розташований у межах України. Площа басейну – 63700 км² (10,6% території України), довжина річки – 806 км, середній похил річки – 40 см/км.

Південний Буг бере початок на Подільській височині поблизу с. Холодець Хмельницької області (висота витоку 321 м). Басейн р. Південний Буг у межах Миколаївської області нараховує 47 річок довжиною більше 10 км, а довжина самої річки в межах області дорівнює 257 км. Річка Південний Буг є однією з найбільш зарегульованих річок України, в його басейні побудовано 197 водосховищ і 6,9 ставів сумарним об'ємом 1,5 км³ води. Будується Ташлицька ГАЕС.

Оцінка якості води за гідрохімічними показниками за період з 2004 по 2009 рік показала, що у всіх пунктах спостереження концентрації забруднюючих речовин, які визначалися, в порівнянні з попередніми роками практично не змінювалися, постійно перевищували ГДК. Аналіз результатів досліджень при оцінці за коефіцієнтом забруднення показав, що стан води в річці коливався від слабкої до помірної забрудненості. У 2007 році значення коефіцієнта забрудненості було максимальним (6,1), що дозволяє оцінити стан води за рівнем забрудненості як “брудна”.

За довжиною річки величина мінералізації води розподілена нерівномірно. Якщо порівняти якість води в динаміці руху від верхнього створу до м. Миколаєва, можна зробити висновок, що простежується постійне та поступове зростання мінералізації у Бузькій воді по мірі руху до півдня – від 394,5 мг/дм³ (Первомайське водосховище) до 544,8 мг/дм³.

Серед розчинених речовин спостерігалось деяке збільшення вмісту сульфатів та хлоридів натрію.

Встановлена загальна закономірність формування якості води Південного Бугу – зростання мінералізації води від верхів'я до гирла (475 мг/дм³ – до 716 мг/дм³). За гідрохімічними показниками спостерігається в р. Південний Буг висока мінералізація (перевищує 1000 мг/дм³) у районі впадіння у Бузький лиман, переважає іонів НСО³ та Са²⁺ у воді у верхній частині річки (гідро-

карбонатно-кальцієвий клас води, зростання вмісту сульфатів натрію і калію у напрямку до гирла, біхроматна окислюваність близько 20 мг O_2 /дм³, підвищена твердість поблизу Первомайська і нижче за течією (6,1-6,2 ммоль/дм³), що обумовлюється відшаруванням вапнякових порід, які розташовані на цих ділянках ріки. На зарегульованих ділянках кисневий режим залежить від її перемішування та від інтенсивності перебігу фотосинтезу.

Протягом 2010-2018 рр. на екосистему Південного Бугу значно впливають енергокомплекси: при роботі гідроелектростанції здійснюється глибинний спуск води, які втягують рибу у пригреблевій зоні: відбуваються безповоротні втрати води для експлуатації різних об'єктів, що негативно впливає на водність та якість води Південного Бугу; загибель риб від температурного стресу при їх попаданні з більш теплого поверхневого шару води у глибинний. Більша загибель риби спостерігається у нижньому б'єфі греблі. Нині негативно впливає істотне обміління річок і значно погіршується якість води – “помірно забруднена”. Експерти вважають, що в Дністрі може з часом припинитися судноплавство.

Загалом, вплив енергокомплексів на екосистему Південного Бугу проявляється у зміні гідрологічного, гідрохімічного і гідробіологічного режимів як водойм-охолоджувачів, так і самої ріки. Це необхідно враховувати при екологічній оцінці якості води річки. Збереження високої якості води Південного Бугу є життєвою необхідністю для населення багатьох міст і населених пунктів півдня України. Його води є основним джерелом питного водопостачання населених пунктів Миколаївської області. Стік річки істотно впливає на стан Дніпровсько-Бузької естуарної екосистеми та шельфової зони Чорного моря.

Оцінка якості води у р. Південний Буг за різними методиками доводить, що якість поверхневих вод жодного з досліджених створів спостереження не відповідає нормам.

Із метою покращення екологічного стану водних ресурсів басейну р. Південний Буг необхідне вдосконалення водоохоронних заходів.

Таким чином, річка Дністер має стратегічне значення як водне джерело. Але протягом останніх двадцяти років поступово посилюється забруднення її води. Необхідно на всіх об'єктах забруднення на державному та місцевих рівнях ліквідувати фактори забруднення.

Список використаних джерел

1. Гопчак, І.В. Результати екологічної оцінки та екологічного нормування поверхневих вод Волинської області / І.В. Гопчак // Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. 2006. Т. 11. С. 370-374.
2. Гурська, Т. Оцінка якості поверхневих вод басейну річки Шкло/ Т. Гурська // Вісник Львівського національного університету ім. І. Франка. Серія Географія. 2009. Вип. № 36. С. 105-114.
3. КНД 211. 1. 1. 106-2003 “Організація та здійснення спостережень за забрудненням поверхневих вод (в системі Мінекоресурсів)”. К. : Символ-Т, 2003. – 70 с.
4. Кіреєва І.Ю. Гідроекологія. Навчальний посібник/ І.Ю. Кіреєва. Київ: “Центр учбової літератури”, 2018. 664 с.
5. Обміління Південного Бугу – загроза для екології Миколаївського регіону [електронний ресурс] <http://www.nibulon.com/news/novini-kompanii/obmilinnya-pivdennogo-bugu-zagroza-dlya-ekologii-mikolaivskogo-regionu.html>